

Datum: 15 september 2026

Vragen aan het college: Overeenkomst uitruil asielzoekers en statushouders

Achtergrond:

In de commissievergadering van dinsdag 8 september zijn vanuit OGP vragen gesteld over het realiseren van flexwoningen nu de raad begin juli heeft besloten de -reeds uitgewerkte locatie in Den Hoorn- hier niet voor te gaan gebruiken. De reactie van wethouder Roeling hierin was wat OGP betreft nogal raadselachtig: *“we zijn voornemens hier op korte termijn antwoord op te geven, ik vraag enig geduld tot morgenochtend 9 uur, dan zal duidelijk worden wat bedoeld wordt met “op zeer korte termijn”*

Op woensdagmorgen 9 september 9:00 hebben wij als raad -onder embargo- een persbericht ontvangen over de overeenkomst die is gesloten met de gemeente Westland. Dit persbericht is gedateerd 8 september 2026 en was dus al beschikbaar ten tijde van de commissievergadering. Op 9 september zijn een raadsinformatiebrief en bijhorende overeenkomst aan de raad beschikbaar gesteld met daarin nadere informatie over de gesloten overeenkomst. Vanuit OGP vinden we optionale transparantie in alles wat met het AZC te maken heeft belangrijk vandaar dat we een aantal vragen hebben.

Vragen aan het college:

Over het proces

1. Wat is de reden dat gekozen is om niet vooraf (al dan niet vertrouwelijk) de raad te betrekken bij het voornemen om met de gemeente Westland deze overeenkomst tot uitruil tot stand te gaan brengen?

Antwoord:

De impact van deze overeenkomst is voor Midden-Delfland relatief beperkt en vooral gericht op de uitvoering en realisatie van onze taak op het gebied van de Huisvestingswet 2014. Inhoudelijk is van belang dat door het afsluiten van de overeenkomst een versnelde uitstroom uit asielzoekerscentra ontstaat door het huisvesten van statushouders. Voor Midden-Delfland heeft het als voordeel dat meer sociale huurwoningen voor eigen inwoners beschikbaar blijven, de achterstand in huisvesting uit 2025 en 2026 wordt ingelopen en daarmee het interbestuurlijk toezicht vanuit de provincie kan worden afgeschaald.

2. Waarom ontvangt de raad 1 uur voor publicatie een persbericht onder embargo en kiest de het college ervoor om via de pers te communiceren?

Antwoord:

Dit is een gezamenlijke afspraak met de gemeente Westland. De overeenkomst is voor hen een onderdeel van een omvangrijker plan ten aanzien van fysieke huisvesting van meerdere doelgroepen en daaraan gekoppelde belangen. Bij die afspraken en de overeenkomst zijn diverse doelgroepen, instanties en andere overheden betrokken. Gelet op de veelheid aan belangen was het wenselijk om te komen tot één moment van opheffing van de vertrouwelijkheid en een gezamenlijke tijdstip van openbaarmaking.

3. Hoe verhoudt de manier van het totstandkomen van deze overeenkomst en daarbij het via de pers kenbaar maken van de uitkomst zich tot de volgende zin uit het hoofdlijnenakkoord *“Wij streven er naar om dit met een open en transparante besluitvorming, door- en met alle partijen in de gemeenteraad voor elkaar te krijgen”*

Antwoord:

De communicatie is in lijn met het uitgangspunt van het hoofdlijnenakkoord. De overeenkomst met het Westland maakt het mogelijk om de wettelijke taak voor de huisvesting van statushouders te realiseren en past daarmee ons inziens bij de normale uitvoering van het dagelijks bestuur.

GROEN, LOKAAL en BETROKKEN

4. Van wie is het initiatief tot deze uitruil uitgegaan? De gemeente Westland of de gemeente Midden-Delfland?

Antwoord:

De gemeente Westland.

Het college heeft blijkbaar gekozen voor het aangaan van een overeenkomst en de uitruil voordat de definitieve uitspraak van de rechter in oktober op de bezwaren tegen de omgevingsvergunning van het AZC.

5. Welke overweging heeft geleid tot deze keuze? Wat zijn de consequenties als de rechter onverhoopt mocht beslissen de omgevingsvergunning te vernietigen?

Antwoord:

Het college gaat uit van de thans bestaande juridische werkelijkheid. Indien deze wijzigt, bijvoorbeeld door een vernietiging van de omgevingsvergunning, dan is daar in de overeenkomst met Westland in voorzien. In het geval dat de omgevingsvergunning wordt vernietigd, zal dat leiden tot een beëindiging van de overeenkomst met de gemeente Westland en zal de gemeente Midden-Delfland weer zelf verantwoordelijk zijn voor de plaatsing van statushouders. De bestuurlijke belangen van het Westland en ons belang te voldoen aan de taakstelling huisvesting statushouders zijn gebaat bij een snelle realisatie van de overeenkomst. Bij het wachten op een rechtelijke uitspraak was uitvoering in 2026 niet meer mogelijk geweest.

Over de inhoud van de overeenkomst met het Westland

Op pagina 2, 8^e alinea wordt gesproken over “de overcapaciteit van het AZC in Den Hoorn met ingang van 2026 in vijfjaarlijkse perioden beschikbaar te stellen”. De overeenkomst gaat dus zoals aangegeven over meerdere perioden van 5 jaar.

6. Gaat het college hiermee uit van de situatie dat het AZC ook na 5 jaar in gebruik zal blijven? Zo nee, waarom dan een overeenkomst voor meerdere periodes van 5 jaar?

Antwoord:

Op grond van artikel 4, eerste lid, geldt deze overeenkomst voor de jaren 2026 tot en met 2030. Uw onjuiste interpretatie wordt veroorzaakt doordat in de considerans verzuimd is een spatie te plaatsen tussen ‘vijf’ en ‘jaarlijkse’.

In artikel 7 wordt gesproken over de relatie tussen de beloofde flexwoningen vanuit het COA die ten gunste komen aan Midden-Delfland. Achtergrond van deze afspraak was zoals OPG destijds heeft begrepen dat: omdat we meer vluchtelingen opvangen dan strikt noodzakelijk is, het COA bereid was te investeren in extra flexwoningen die Midden-Delfland kon gebruiken voor de eigen opgave (jongeren, spoedzoekers en evt ook statushouders als we niet aan de opgave voldoen). Met de afspraak die het college nu met het Westland heeft gemaakt vangt Midden-Delfland geen extra vluchtelingen meer op boven wat moet volgens de spreidingswet. Die zijn namelijk “uitgedeeld” aan het Westland.

7. Wat is de reden dat het college eerst de afspraak met de gemeente Westland heeft gemaakt en nog niet met het COA in gesprek is gegaan op wat dit mogelijk kan betekenen voor de overeenkomst met het COA over de 30 gratis flexwoningen?

Antwoord:

Artikel 7 van de overeenkomst waar naar de flexwoningen wordt verwezen is vanuit een juridische zuiverheid opgenomen. De overeenkomst met het COA is aangegaan voordat de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) in werking was getreden. In de overeenkomst met het COA is mede daarom opgenomen dat het COA

flexwoningen beschikbaar stelt, waarbij voor het COA het beleidsmatig doel was de uitstroom uit asielzoekerscentra te versnellen door het huisvesten van statushouders. De flexwoningen dienen in de overeenkomst met het COA voor 50% beschikbaar te worden gesteld voor de gemeentelijke huisvesting van statushouders, indien in Midden-Delfland sprake zou zijn van een achterstand in de gemeentelijke taakstelling. Door de overeenkomst met het Westland is die situatie niet meer aan de orde.

Echter door die clause kan bij een zeer strikte juridische uitleg in een uiterste situatie het COA mogelijk als een belanghebbende partij bij de overeenkomst met het Westland beschouwd worden. Om dit te voorkomen is artikel 7, naar verwachting ten overvloede, opgenomen in de overeenkomst. Artikel 7 van de overeenkomst dient in combinatie met artikel 4, vierde lid, te worden gelezen. Dit houdt in dat met het Westland overleg dient plaats te vinden als hierdoor sprake zou zijn van gewijzigde omstandigheden.

8. Als het COA van mening is dat idd (administratief) geen extra vluchtelingen meer worden opgevangen in Midden-Delfland en dat daarmee de afspraak van de gratis flexwoningen vervalt, wat gaat het college dan doen? Laat ze de flexwoningen vervallen of zegt ze de overeenkomst met de gemeente Westland op?

Antwoord:

Deze situatie doet zich niet voor. Het COA is juridisch geen partij bij het administratief overdragen van de overcapaciteit van opvangplaatsen in het AZC Den Hoorn en het feitelijk huisvesten van statushouders door Westland. De flexwoningen zijn een afspraak tussen de gemeente en het COA. Dit zijn twee afzonderlijke trajecten die juridisch los van elkaar staan. In uitvoerende zin is wel sprake van een onderlinge relatie. In de uitvoering blijven wij beide trajecten los van elkaar uitvoeren.

9. Statushouders die nu aan Midden-Delfland worden toegewezen, zullen straks deel gaan uitmaken van de gemeente Westland. Het Westland heeft in de pers reeds aangegeven dat de huisvesting van statushouders niet ten koste zal gaan van de bestaande woningvoorraad, maar dat er onzelfstandige eenheden op verschillende locaties (o.a. het Carlton hotel in Naaldwijk) zullen komen. Welke afspraak heeft de gemeente Midden-Delfland gemaakt aangaande de kwaliteit van huisvesting (denk bijv. aan gezinnen) voor statushouders?

Antwoord:

Ten overvloede is in artikel 5, eerste lid, opgenomen dat Westland verantwoordelijk is voor de uitvoering van de wettelijke taken die verbonden zijn aan de huisvesting van statushouders. Voor Midden-Delfland en Westland gelden dezelfde kwalitatieve eisen voor de huisvesting; er is dan ook geen aanleiding om bovenwettelijke afspraken te maken over kwaliteitseisen van de huisvesting.

10. Een statushouder is geen arbeidsmigrant, maar een (nieuwe) inwoner van Nederland. In de pers heeft de gemeente Westland aangegeven dat zij statushouders vooral richting het arbeidsproces zullen begeleiden. Welke afspraken heeft de gemeente Midden-Delfland gemaakt met de gemeente Westland aangaande de kwaliteit van leven voor deze mensen (denk hierbij aan scholing e.d.)?

Antwoord:

Zie ook antwoord 9. Beleid in Midden-Delfland is ook om mensen zo snel mogelijk toe te geleiden naar werk. Dat is ook een reden dat met toeleiding naar werk al op het AZC Den Hoorn, zo veel als praktisch mogelijk is, mee wordt gestart.

Overige vragen

In het hooflijnenakkoord geeft de coalitie van VVD en Mijn Partij het college de opdracht om: *“het grootschalige AZC in Den Hoorn zo snel als mogelijk te beëindigen. Dat betekent sowieso dat de*

overeenkomst met het COA na vijf jaar niet zal verlengen en onderzoekt of de grootschaligheid eerder kan worden gestopt”

11. Hoe verhouden de nu gemaakte afspraken zich tot deze opdracht in het hoofdlijnenakkoord?

Antwoord:

Deze afspraken passen geheel in de lijn van het hoofdlijnenakkoord. In 2031 is na het sluiten van het asielzoekerscentrum geen sprake meer van overcapaciteit die uitgeruild kan worden tegen de huisvesting van statushouders.

12. Op welke manier gaat het college er voor zorgen dat in komende stappen en keuzes de gemeenteraad en inwoners wél op een open en transparante manier worden betrokken?

Antwoord:

Deze vraag gaat uit van de veronderstelling dat met het sluiten van de overeenkomst sprake is van een ingrijpende beleidsmatige wijze in plaats van uitvoering. Wij blijven werken binnen de toegezegde uitgangspunten.

Niek Knaap

Namens fractie OGP Midden-Delfland